

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Nyuzó Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 7.M.5858/2004/19. számú ítéletével elbírált perében az említett számú jogerős határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2008. február hó 20. napján tartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 7.M.5858/2004/19. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 20.000 (húszezer) felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

Az alperes Fővárosi Felügyelősége a Budapest, B. úti felújítási munkaterületen 2002. június 18-án tartott ellenőrzés során megállapította, hogy:

- 1) a kialakított 1.7 méter mély, a villamospálya sínszálának vezetősíkjától 90 cm-re elhelyezkedő munkagödörben dúcolást nem alkalmaztak;
- 2) a munkaárok sínszál felőli részénél alábontást hajtottak végre az aszfalt és a betonburkolat alatt, és a munkagödör Kosztolányi D. tér felőli oldalán kagylós kitörés volt észlelhető;
- 3) a munkagödör széle a szakadólapon belül kibontott kockakövekkel volt terhelt;
- 4) a forgalomelterelés kijelölésére alkalmazott elkorlátozó eszközöket közvetlenül a munkagödör szélén helyezték el, és nem az előírt 0.5 méter széles biztonsági sáv szabadon hagyásával;

5) a 2002. június 19-én végzett ellenőrzés alkalmával azt állapították meg, hogy a felperes három munkavállalója 1.7 méter mély dúcolatlan munkagödörben dolgozott, ahol a talaj szerkezete miatt omlásveszély volt.

6)

Az előbbi szabálytalanság miatt az elsőfokú közigazgatási határozat 4.000.000 forint munkaügyi bírságot szabott ki.

A határozat indokolása tartalmazta, hogy a felügyelők jegyzőkönyvet vettek fel és fényképfelvételeket készítettek.

Az elsőfokú határozatot az alperes másodfokú határozatával helybenhagyta. Utalt arra, hogy a felperes nem kifogásolta a dúcolás hiányára, valamint a forgalomelterelési szabályok be nem tartására vonatkozó ellenőrzés során tett megállapításokat, továbbá szakvéleménnyel, műszaki számítással nem támasztotta alá a villamospálya biztonságára vonatkozó állítását.

A felperes keresetében arra hivatkozott, hogy az alperest terhelte a megállapított szabálytalanságok bizonyítása. Álláspontja szerint az építésvezetője által aláírt jegyzőkönyv nem minősül elismerésnek. Állította, hogy nem sértette meg a határozatban felhívott munkavédelmi szabályokat, dúcolásra nem volt szükség. Kereseti kérelme alperes határozatának hatályon kívül helyezésére irányult.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 7.M.3847/2002/3. számú ítéletével az alperes másodfokú közigazgatási határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és új eljárás lefolytatására kötelezte a tényállás nem kellő felderítése miatt.

Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljárta Legfelsőbb Bíróság az Mfv.II.10.285/2003/3. számú végzésével a munkaügyi bíróság említett ítéletét hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozathozatalra utasította.

A munkaügyi bíróság az új eljárásban - a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása szerint - abból indult ki, hogy a 32/1994.(XI.10.) IKM rendelettel közzétett építőipari kivitelezési és biztonsági szabályzat (ÉKBSZ) 8/1. pontja meghatározza a földmunkavégzés megtervezésének követelményeit, és amennyiben a tervezés elmaradt, abban az esetben az ÉKBSZ 8.10. második fordulója alapján kellett eljárni. Megalapozatlanul állította tehát a felperes a keresetében az 1.7 méter mély dúcolás nélküli munkagödör szabályszerűségét. Erre tekintettel a munkaügyi bíróság a dúcolási terv hiányával kapcsolatban azt vizsgálta, hogy a szükséges talajmechanikai vizsgálatokat a felperes elvégeztette-e, és annak eredményeit figyelembe vette-e a munkagödör kialakításakor. A felperes kezdetben arra hivatkozott, hogy dúcolási tervvel rendelkezik, majd arra, hogy dúcolási tervet azért nem tudott felmutatni, mert ő

maga, és a FŐTERV is sügységtelennek tartotta a dúcolást. Mivel a felperes dúcolási tervvel egyáltalán nem rendelkezett, és megfelelő geológiai talajmechanikai adatokkal sem tudta alátámasztani a dúcolás sügységtelenségét, a felperes a terhére rótt szabálytalanságot elkövetette. Ezt meghaladóan - miután szakadólapon belül statikus és dinamikus terhelés is várható - a dúcolás biztonságát is számításal kellett volna igazolnia a felperesnek (ÉKBSZ 8.1. pontja).

A talajkibontás, alávágás és a rakodólap terhelésével kapcsolatos szabályszegéseket is megállapíthatónak tartotta a munkaügyi bíróság, mivel a felvett jegyzőkönyvek és fényképek a tényállás tisztázására alkalmasak voltak, a felperes a közigazgatási eljárás során mindezeket áttanulmányozhatta volna, és azokra észrevételt tehetett volna. A felperes által sem vitatott, hogy a munkagödör térszintje terhelt volt (kockakövek, villamosforgalom). Bizonyított, hogy a forgalom elterelését célzó korlátozó eszközöket közvetlenül a munkagödör szélére helyezték el, nem attól 0.5 méteres biztonsági sáv szabadon hagyásával.

Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy a felperes az ítéletben megjelölt ÉKBSZ szabályok megszegésével súlyosan veszélyeztette a M. körtér és a G. tér közötti autóbusz és villamos közlekedést igénybevevőket, továbbá a három dolgozójának életét, testi épségét is, mivel nevezettek az omlásveszély ellenére dolgoztak a munkaárookban a június hó 19-én végzett munkavédelmi ellenőrzés időpontjában.

Végül rámutatott arra, hogy a felperes az új eljárásban alaptalanul hivatkozott az alperes hatáskörének hiányára, mert az ellenőrzött tevékenység nem minősül bányászati tevékenységnek.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyzését és a munkaügyi bíróság új eljárásra utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a bíróság megalapozatlanul állapította meg a dúcolás sügységeségét, mivel a FŐTERV által kiadott tervek szöveges része részletezi a talajszerkezetet, és dúcolás alkalmazását nem tartotta sügységesnek. Ezért iratellenesnek tartotta azt az ítéleti megállapítást, hogy talajmechanikai adatokkal nem tudta alátámasztani a dúcolás sügységtelenségét. Vitatta, hogy súlyosan veszélyeztette volna a munkaterületen dolgozó munkavállalókat, valamint az autóbusz és villamosközlekedést igénybevevőket, mivel baleset nem történt, omlás nem következett be, és a villamosforgalom is zavartalanul, biztonságosan zajlott. Végül változtatlanul állította, hogy az alperesi hatóságnak a jelen eljárásra nem volt hatásköre, és sérelmezte, hogy az alperes nem vette figyelembe a bírság kiszabásakor, hogy korábban még nem volt munkavédelmi elmarasztalása.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Rámutatott arra, hogy a felperes által a perben csatolt talajmechanikai vizsgálati adatokból nem lehet megállapítani, hogy azok a B. út ellenőrzött részeire, a tényállás szerinti munkagödrökre vonatkoznak-e. Egyébként is a vizsgálati jegyzőkönyvek csupán talajjellemzőket állapítanak meg, a dúcolás szükségességére vagy szükségtelenségére vonatkozó számításokat nem tartalmaznak, és a felperes nem vitatta, hogy a szakadó lapon belüli terhelés volt. A közlekedési szint alóli földkivétel - alávágás - a helyszínen készült fényképeken jól látható.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az ÉKBSZ 8.1. pontja szerint a földmunkavégzést talajmechanikai vizsgálati adatok és erőtervi számítások alapján kell megtervezni. Ez akkor nem szükséges, ha a legkedvezőtlenebb talaj figyelembevételével dúcolást alkalmaznak (8.10. pont). Az előbbiekre tekintettel a felperesnek azt kellett a perben bizonyítania, hogy elvégezte a szükséges talajmechanikai vizsgálatokat, erőtani számításokat, és annak eredményeit a jogszabályi előírások szerint figyelembe vette a munkagödör kialakításakor. Az új eljárás során a felperes először arra hivatkozott, hogy dúcolási tervvel rendelkezett (5. sorszámu jegyzőkönyv 1. oldal), az ezzel kapcsolatos bizonyítási kötelezettségének azonban ismételt bírói felhívásra sem tett eleget. A későbbiekben arra hivatkozott, hogy a FŐTERV is szükségtelennek tartotta a dúcolást, illetve erre vonatkozóan terjedelmes iratanyagot fog bemutatni (6. sorsz. beadvány). Másolatban csatolta a M. L. Kft. által készített vizsgálati jegyzőkönyvet a talajmechanikai vizsgálatokról, amelyből csupán az állapítható meg, hogy 2002. május 15-én történt a mintavétel, helye Budapest, XI., B. út (a pontos hely megjelölése nélkül), és a vizsgált talaj építési törmelékes, agyagos feltöltésű volt. Ez a vizsgálati jegyzőkönyv - amellet, hogy nem azonosítható a mintavétel helye szempontjából az alperes által vizsgált építési területtel - önmagában, az erőtani számítások hiányában nem alkalmas a dúcolatlan munkagödör szabályosságának bizonyítására, hiszen a dúcolatlan munkagödör mélységére vonatkozó előírás is csak terheletlen térszint esetén érvényes (8.10. pont), az adott esetben pedig egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes a dúcolás szükségtelenségét nem tudta bizonyítani. Ehhez képest egyértelműen megállapítható volt, hogy a szakadó lapon belül a közúti forgalomra tekintettel nem csak statikus, hanem dinamikus terhelés is várható volt. A felperes tehát megszegte az ÉKBSZ 8.1. és 8.10. pontok szerinti előírásokat. A felperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott e körben az ítélet megalapozatlanságára,

illetve arra, hogy szakvélemény alapján megállapítható volt, hogy dúcolásra nem volt szükség.

A felperes a peres eljárás során egyébként az előbbiekre vonatkozó, őt terhelő bizonyítás (tervdokumentáció stb. bemutatása) elmaradásáról úgy nyilatkozott, hogy ennek azért nincs jelentősége, mert utóbb más jogi alapon kérte a keresete elbírálását (11. sorsz. irat. 1. oldal). Arra hivatkozott, hogy az alperesnek nem volt hatásköre az ellenőrzésre, az a Bányafelügyeletet illette meg. A felülvizsgálati kérelemben is fenntartott ezen álláspontjával szemben a munkaügyi bíróság helyesen állapította meg a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 1. §-a, 44. § (1) bekezdése, 49. § 22. pontja alapján, hogy a felperes által végzett munkálatok nem minősültek bányászati tevékenységnek, így nem tartoztak e törvény hatálya alá, illetve a Bányafelügyelet hatáskörébe.

A munkavédelmi bírság kiszabására a veszélyeztetés mértéke, a mulasztás személyi és tárgyi körülményei figyelembevételével a törvénynek megfelelően került sor (Mvt. 82. § (2) és (4) bekezdése).

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége, valamint a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2008. február 20.

Dr. Fekete Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Istvánné s.k. előadó bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő